Lunner kommune

Saksprotokoll

Utvalg	Utvalgssaksnummer
Kommunestyret	PS 109/16
Møtedato	Arkivsaksnummer
08.09.2016	16/775

Utarbeidet av
Jenny Eide Hemstad,

16/775-6 17520/16
RÅD//JEHE
033 &13

Høring - NOU 2016:4 Ny kommunelov

Vedtak:

Lunner kommunestyre har følgende høringsuttalelse til NOU 2016:4 Ny kommunelov
Generelt
Kommunestyret i Lunner mener at kommunenes formål og egenart som demokratisk arena, med ansvar for helhetlig samfunnsutvikling må gjennomsyre Kommuneloven. Driften av en kommune skal ikke baseres på styringsformer som er typiske for næringslivet. Vi frykter at forslagene i NOU 2016:4 trekker i feil retning på dette felt, og vi ber lovgiverne ha særlig oppmerksomhet rettet mot temaet. Vi henter et eksempel fra § 14-1 som handler om den overordnede forvaltning av økonomien (side 462 i NOU) hvor det står at kommuner og fylkeskommuner skal "forvalte sine finansielle midler slik at tilfredsstillende avkastning oppnås".

Vi ser ikke at det er behov for denne presiseringen som kan oppfattes som en oppfordring til spekulasjon.

Folkestyre og formålsparagraf
I forslag til ny formålsparagraf, paragraf 1, er betegnelsen "folkestyre" fjernet. Dette er vi i mot. Vi mener at formålsparagrafen entydig må definere kommunens formål som utøver av folkestyre, og støtter mindretallets forslag til formålsparagraf. (Side 446 i NOU.)

Rollen som folkevalgt
Forslaget utvanner definisjonen på hvem som er folkevalgt. I paragraf 5-1 (side 447) heter det at "personer som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ" er å anse som folkevalgt. Samme paragraf utvider dermed ogsa hva som er et folkevalgt organ til å omfatte blant annet styre for en institusjon, styre for deler av kommunal virksomhet eller kommunalt foretak og regionråd. Disse forslag svekker den virkelige folkevalgte styringen med kommunen og kommunens virksomhet. Spesielt er det problematisk i forhold til innsyn og åpenhet. Etter den nye loven kan det dermed overlates til en ikkevalgt-person å avgjøre om en sak skal behandles for lukkede dører. (Paragraf 11-5, side 459.)

Vi støtter ikke denne utvidete definisjonen av "folkevalgt".

Utvidet innsynsrett og taushetsplikt
Lovforslaget innfører en ny betegnelse kalt utvidet innsynsrett. (Drøftes i NOU 2016:4, kapittel 15. Lovforslaget står i paragraf 8-3.) Begrunnelsen er at det skal gi folkevalgte mulighet til bedre innsyn i saksdokumenter. Om forslaget blir lov kan folkevalgte få framlagt interne saksdokumenter, men samtidig utvides taushetsplikten. Om kommunestyret vedtar at de interne dokumenter skal forbli hemmelige, vil politikere som allikevel forteller om innholdet kunne bli tiltalt og dømt etter straffeloven. Professor i offentlig rett, Jan Fridtjof Bernt, uttrykker i

Kommunal rapport 01.09.2016 stor bekymring for at dette kan innebære en svekkelse av lokaldemokratiet. Denne bekymring deler vi.

Kontroll når eksterne utfører oppgaven
En kommune kan ha god grunn til å ønske å kontrollere hvordan bevilgninger blir brukt når private utfører oppgaver for kommunen. I sin høringsuttalelse uttrykker Fagforbundet bekymring for at lovforslaget ikke gir tilstrekkelig mulighet til å kontrollere etterlevelse av en kommunes vedtak om å motvirke sosial dumping, fremme miljø, bærekraft og etiske hensyn. Fagforbundet foreslår derfor en ny bestemmelse i økonomireglementets § 14-1: "Kommunen kan påse at kommunale midler brukes i tråd med politiske vedtak også når oppgaven løses av andre enn kommunen selv."
Kommunestyret i Lunner støtter forslaget.

Krav om skriftlig samtykke til folkevalgte organer etc.
Krav om skriftlig samtykke for valg til folkevalgte organer, utvalg, nemnder, styrer etc. er ei endring som ikke bare vil gi betydelig ekstraarbeid for valgnemnder og administrasjon, men også ei endring som snur opp ned på prinsippet om at samfunnsdeltagelse er normen, og at å fritas fra det er unntaket. Lunner kommunestyre anbefaler ikke denne endringa.

Beholde dagens underskriftskrav til innbyggerforslag
Av respekt for folks engasjement for lokalsamfunnet sitt, bør man ikke øke kravet til underskrifter på et innbyggerforslag.

Behandling:

Repr. Mari Svenbalrud (SV) fremmet følgende vedtaksforslag:
«**Krav om skriftlig samtykke til folkevalgte organer etc.**
Krav om skriftlig samtykke for valg til folkevalgte organer, utvalg, nemnder, styrer etc. er ei endring som ikke bare vil gi betydelig ekstraarbeid for valgnemnder og administrasjon, men også ei endring som snur opp ned på prinsippet om at samfunnsdeltagelse er normen, og at å fritas fra det er unntaket. Lunner kommunestyre anbefaler ikke denne endringa.

Beholde dagens underskriftskrav til innbyggerforslag
Av respekt for folks engasjement for lokalsamfunnet sitt, bør man ikke øke kravet til underskrifter på et innbyggerforslag.»

Repr. Stein Buan (R) fremmet følgende vedtaksforslag:
«Høring, NOU 2016:4, ny kommunelov, fra kommunestyret i Lunner
Generelt
Kommunestyret i Lunner mener at kommunenes formål og egenart som demokratisk arena, med ansvar for helhetlig samfunnsutvikling må gjennomsyre Kommuneloven. Driften av en kommune skal ikke baseres på styringsformer som er typiske for næringslivet. Vi frykter at forslagene i NOU 2016:4 trekker i feil retning på dette felt, og vi ber lovgiverne ha særlig oppmerksomhet rettet mot temaet. Vi henter et eksempel fra § 14-1 som handler om den overordnede forvaltning av

økonomien (side 462 i NOU) hvor det står at kommuner og fylkeskommuner skal "forvalte sine finansielle midler slik at tilfredsstillende avkastning oppnås".

Vi ser ikke at det er behov for denne presiseringen som kan oppfattes som en oppfordring til spekulasjon.

Folkestyre og formålsparagraf
I forslag til ny formålsparagraf, paragraf 1, er betegnelsen "folkestyre" fjernet. Dette er vi i mot. Vi mener at formålsparagrafen entydig må definere kommunens formål som utøver av folkestyre, og støtter mindretallets forslag til formålsparagraf. (Side 446 i NOU.)

Rollen som folkevalgt
Forslaget utvanner definisjonen på hvem som er folkevalgt. I paragraf 5-1 (side 447) heter det at "personer som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ" er å anse som folkevalgt. Samme paragraf utvider dermed ogsa hva som er et folkevalgt organ til å omfatte blant annet styre for en institusjon, styre for deler av kommunal virksomhet eller kommunalt foretak og regionråd. Disse forslag svekker den virkelige folkevalgte styringen med kommunen og kommunens virksomhet. Spesielt er det problematisk i forhold til innsyn og åpenhet. Etter den nye loven kan det dermed overlates til en ikkevalgt-person å avgjøre om en sak skal behandles for lukkede dører. (Paragraf 11-5, side 459.)

Vi støtter ikke denne utvidete definisjonen av "folkevalgt".

Utvidet innsynsrett og taushetsplikt
Lovforslaget innfører en ny betegnelse kalt utvidet innsynsrett. (Drøftes i NOU 2016:4, kapittel 15. Lovforslaget står i paragraf 8-3.) Begrunnelsen er at det skal gi folkevalgte mulighet til bedre innsyn i saksdokumenter. Om forslaget blir lov kan folkevalgte få framlagt interne saksdokumenter, men samtidig utvides taushetsplikten. Om kommunestyret vedtar at de interne dokumenter skal forbli hemmelige, vil politikere som allikevel forteller om innholdet kunne bli tiltalt og dømt etter straffeloven. Professor i offentlig rett, Jan Fridtjof Bernt, uttrykker i Kommunal rapport 01.09.2016 stor bekymring for at dette kan innebære en svekkelse av lokaldemokratiet. Denne bekymring deler vi.

Kontroll når eksterne utfører oppgaven
En kommune kan ha god grunn til å ønske å kontrollere hvordan bevilgninger blir brukt når private utfører oppgaver for kommunen. I sin høringsuttalelse uttrykker Fagforbundet bekymring for at lovforslaget ikke gir tilstrekkelig mulighet til å kontrollere etterlevelse av en kommunes vedtak om å motvirke sosial dumping, fremme miljø, bærekraft og etiske hensyn. Fagforbundet foreslår derfor en ny bestemmelse i økonomireglementets § 14-1: "Kommunen kan påse at kommunale midler brukes i tråd med politiske vedtak også når oppgaven løses av andre enn kommunen selv."
Kommunestyret i Lunner støtter forslaget.

Rådmann eller kommunedirektør?
Kommunestyret støtter ikke den nye stillingsbetegnelsen kommunedirektør til erstatning for rådmann (paragraf 13, side 461 i NOU). Direktør er en tittel fra næringslivets ordliste. Stillingsbetegnelsen for sjefen for kommunens administrasjon bør reflektere at kommunen er en folkevalgt ikke-kommersiell enhet. Kommunestyret frykter at flertallets forslag til endret stillingsbetegnelse vil kunne endre forståelsen av rollen, vekk fra kommunenes formål i retning bedriftsøkonomisk tenkning.»

Stein Buans forslag ble stemt over del for del etter overskriftene.
«Generelt» ble vedtatt med 15 stemmer mot 10 stemmer.
«Folkestyre og formålsparagraf» ble vedtatt med 22 stemmer mot 3 stemmer.
«Rollen som folkevalgt» ble vedtatt med 24 stemmer mot 1 stemme.
«Utvidet innsynsrett og taushetsplikt» ble vedtatt med 15 stemmer mot 10 stemmer.
«Kontroll når eksterne utfører oppgaven» ble enstemmig vedtatt.
«Rådmann eller kommunedirektør?» falt med 7 stemmer mot 18 stemmer.

Mari Svenbalruds forslag ble stemt over del for del etter overskriftene.
«Krav om skriftlig samtykke til folkevalgte organer etc.» ble enstemmig vedtatt.
«Beholde dagens underskriftskrav til innbyggerforslag» ble vedtatt med 22 stemmer mot 3 stemmer.